

TVIRTINU
Direktorė (vyr. gydytoja)
Rita Kabašinskiė

(parašas)

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS KAUNO SLAUGOS LIGONINĖS

BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJOS PAREIGINIAI NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Bendrosios praktikos slaugytoja – tai asmens sveikatos priežiūros specialistas, turintis valstybės pripažintą slaugos studijų baigimo diplomą ir galiojantį slaugos praktikos licenciją. Šie pareiginiai nuostatai nustato bendrosios praktikos slaugytojos kvalifikacinius reikalavimus, pareigas, teises ir atsakomybę ir yra privaloma slaugos specialistui ir darbdaviui.

Bendrosios praktikos slaugytą priima į darbą ir atleidžia iš pareigų VšĮ Kauno slaugos ligoninės direktorė (vyr. gydytoja).

Bendrosios praktikos slaugytoja tiesiogiai pavaldi direktorės pavadootojai slaugai.

Bendrosios praktikos slaugytoja(-as) dirbdama(-as) vadovaujasi Lietuvos medicinos norma MN 28: 2004, Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, nuostatais ir vidaus taisyklėmis.

Bendrosios slaugos praktikai būtina bendrosios slaugos praktikos licencija (leidimas).

Slaugytojo apranga ir veiksmai neturi kenkti jo paties ir pacientų sveikatai bei saugumui.

II. FUNKCIJOS

1. Slaugytojos(-o) vaidmuo visuomenėje:

✓ Slaugytoja(-as) slaugo vaikus ir suaugusius asmens sveikatos priežiūros įstaigose, pacientų namuose, šeimose, bendruomenėse, moko sveikos gyvensenos, pataria, kaip saugoti sveikatą ir išvengti ligų, rūpinasi jais gydymo ir/ar reabilitacijos metu.

2. Slaugytojos(-o) funkcijos:

2.1. **Organizuoti ir įgyvendinti slaugą bendradarbiaujant su pacientais.**

✓ Nustatyti ir prioritetine tvarka išdėstyti asmenų, grupių slaugos poreikius, padėti juos patenkinti. Kartu su pacientu įvertinti ir aptarti rezultatus; jei reikia, koreguoti slaugymo planą.

✓ Skatinti pacientą, jei įmanoma, jo šeimą, visapusiškai dalyvauti slaugymo veikloje, propaguoti savirūpą ir pasitikėjimą savimi.

2.2. **Mokyti pacientus bei asmens sveikatos priežiūros personalą.**

✓ Analizuoti asmenų, grupių sveikatos mokymo poreikį; organizuoti ir įgyvendinti tokį mokymą ir vertinti jo rezultatus, nustatyti slaugos mokymo svarbą slaugos profesijos studentams, pastarųjų vietą mokymesi, parinkti ir įgyvendinti patį mokymą. Mokyti slaugos profesijos studentus jų praktikų sveikatos priežiūros įstaigose metu.

✓ Dalyvauti slaugos personalo mokyme.

2.3. Bendradarbiauti su kitais asmens sveikatos priežiūros komandos nariais, kitomis institucijomis, nuo kurių gali priklausyti žmonių sveikata.

2.4. Plėtoti slaugos praktiką.

✓ Vertinti slaugos procesą, aprašyti slaugytojų veiksmus, slaugymo rezultatus atitinkamuose slaugos dokumentuose, apibendrinti, teikti pasiūlymus, kaip tobulinti slaugos praktiką.

✓ Planuoti, organizuoti, valdyti ir analizuoti slaugymo praktiką kaip sudėtinį visuomenės sveikatos apsaugos komponentą.

3. Veiklos sritys:

3.1. Įvertinti ir patenkinti paciento slaugos poreikius, vertinti visų asmens sveikatos priežiūros lygių slaugymo rezultatus.

3.2. Atlikti gydymo procedūras.

II. KOMPETENCIJA

Bendrosios slaugos praktikos slaugytoja(-as) savo kompetenciją atitinkančią kvalifikaciją įgyja, sėkmingai baigusi(-ęs) pagrindines slaugos studijas pagal su Sveikatos apsaugos ministerija suderintą Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintą mokymo programą Švietimo ir mokslo ministerijos akredituotose mokymo įstaigose pagal aukštesniųjų medicinos mokyklų studijų programų reikalavimus. Bendrosios praktikos slaugytoja turi turėti slaugos praktikos licenciją.

Bendrosios praktikos slaugytoja turi sugebėti ir išmanyti:

1. Atsakingai bendradarbiauti su pacientu, jo šeima ir su sveikatos priežiūros sistemos profesionalais bei įstaigomis, kitomis institucijomis, kurių veikla turi įtakos žmonių sveikatai, siekti bendrų tikslų žmogaus sveikatos labui ;

2. Slaugos procesą;

3. Įvairaus amžiaus žmonių bendrosios anatomijos, fiziologijos, patologijos pagrindus;

4. Išmanyti aseptikos, antiseptikos, asmens higienos reikalavimus;

5. Žinoti mikrobiologijos pagrindus bendrosios anatomijos, fiziologijos, patologijos pagrindus;

6. Išmanyti dažniausiai pasitaikančių ligų simptomus, kilmę, jų plitimo būdus, galimas komplikacijas ir kaip tų ligų bei komplikacijų išvengti;

7. Išmanyti pagrindinių vaistų veikimo principus, vaistų skirstymą pagal farmakologines grupes;

8. Vaistų laikymo sąlygas ir vartojimo būdus, galimą neigiamą poveikį žmogaus organizmui;

9. Visų amžiaus grupių žmonių (sveikų ir sergančių), taip pat ir mirštančių slaugos ypatybes;

10. Žinoti mitybos mokslo pagrindus;

11. Išmanyti šalies sveikatos politiką ir programas;

12. Žinoti pagrindinius šalies sveikatos priežiūrą reglamentuojančius teisės aktus.

13. Mokėti įvertinti paciento slaugos poreikius, numatyti ir suplanuoti slaugos veiksmus, įgyvendinti slaugos planą ir įvertinti slaugos rezultatus;

14. Ergonomikos pagrindus, veiksmus ir būdus, taikomus slaugoje;

15. Suprasti gyvybei pavojingas būkles bei tinkamai į jas reaguoti;

16. Suteikti pirmąją medicinos pagalbą gyvybei pavojingų būklių, traumų, nelaimingų atsitikimų bei ūmių apsinuodijimų atvejais;

17. Nustatyti įvairaus amžiaus individo, šeimos ar bendruomenės slaugos poreikius (diagnozes) ir juos patenkinti, remiantis slaugos teorijomis, taikyti pasirinktus slaugos modelius, būdus;

18. Pildyti slaugos dokumentaciją;
19. Kvalifikuotai atlikti įteisintas slaugos procedūras, tyrimus ar prevencines procedūras (B priedas);
20. Įvertinti teikiamos slaugos efektyvumą;
21. Analizuoti epidemiologinius duomenis, slaugos praktikos rezultatus, gebėti taikyti mokslinių tyrimų rezultatus slaugos praktikoje;
22. Paimti organizmo skysčius, sekretus tyrimams;
23. Padėti mirštančiajam.

III. BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJO PAREIGOS

1. Slaugyti įvairaus amžiaus pacientus, rūpintis ligų profilaktika, padėti tenkinti slaugos gyvybines veiklas;
2. Laiku ir tinkamai paduoti gydytojo paskirtus vaistus, garsiai perskaitant paduodamo vaisto pavadinimą, įsitikinti, kad pacientas laiku ir tinkamai juos vartotų; mokėti paaiškinti, kodėl gydytojas paskyrė šiuos vaistus, paaiškinti vaistų poveikį, galimą pašalinį poveikį;
3. Pristatyti pacientui, jo šeimai, artimiesiems, supažindinti pacientą su skyriaus vidaus tvarkos taisyklėmis;
4. Kvalifikuotai atlikti visos bendrosios praktikos slaugytojo normoje numatyta slaugos procedūras, tyrimus ar prevencines procedūras;
5. Paaiškinti pacientui, koks procedūrų poveikis organizmui, kokio specialaus režimo reikia laikytis prieš procedūrą ir po jos;
6. Pastebėti procedūros sukeltas komplikacijas, imtis priemonių jas pašalinti ir apie tai informuoti gydytoją;
7. Stebėti paciento būklę, atkreipti dėmesį į nebūdingus požymius ir numatyti, kokią patologiją gali reikšti šie ženklai, simptomai, reakcijos. Skubiai apie tai informuoti gydytoją;
8. Konsultuotis neaiškiais atvejais: blogėjant paciento būklei, ir apie jos pasikeitimus skubiai informuoti gydytoją;
9. Teikti skubią medicinos pagalbą, tinkamai reaguoti į gyvybei pavojingas organizmo būkles (A priedas);
10. Stebėjimų duomenis rašyti į slaugos istorijas ar kitus slaugos užrašus, remiantis stebėjimų duomenimis, koreguoti slaugymo planą, prireikus imtis neatidėliotinių priemonių ir informuoti gydytoją, pildyti ligoninėje patvirtintą medicininę dokumentaciją;
11. Darbe laikytis aseptikos ir antiseptikos reikalavimų;
12. Darbe laikytis asmens higienos reikalavimų];
13. Dalyvauti vizitacijose, informuoti apie paciento sveikatos būklę ir jos pasikeitimus;
14. Laiku ir tinkamai atlikti rašytinius ir žodinius gydytojo paskyrimus ir procedūras;
15. Išmanyti slaugos procesą, įvertinti paciento slaugos poreikius, suplanuoti ir suderinti su gydytoju slaugos veiksmus, įgyvendinti slaugos planą ir įvertinti slaugos rezultatus;
16. Laikytis įstaigos vidaus tvarkos taisyklių;
17. Laikytis įstaigos darbo saugos ir priešgaisrinių taisyklių;
18. Laikytis įstaigos darbo drausmės, darbo grafiko;
19. Nustatyta tvarka tikrintis sveikata;
20. Dalyvauti slaugos personalo pasitarimuose;
21. Dalyvauti sveikatos mokymo programoje, propaguojant sveiką gyvenimo būdą, mokyti pacientus ir artimuosius ligų profilaktikos, sveikos mitybos;
22. Pagal savo kompetenciją mokyti aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentus slaugos darbo jų praktikos metu;

23. Saugoti ir racionaliai naudoti medikamentus ir slaugos priemones;
24. Saugoti ir vesti narkotinių medžiagų apskaitos dokumentaciją;
25. Persiduoti budėjimus, referuoti apie pacientų būklę, kilusias problemas darbe, apie įrangos bei priemonių gedimus;
26. Kilus būtinybei palikti postą, pasirūpinti pavadavimu;
27. Dėvėti tvarkingą ir šviesią specialią aprangą ir avalynę;
28. Priimti, laikyti ir perduoti tvarkingą darbo vietą;
29. Laikytis etikos ir deontologijos reikalavimų;
30. Laikytis sanitarinio ir prieš epidemiologinio režimo reikalavimų;
31. Bendradarbiauti (patariant socialiniais, psichologiniais, etiniais klausimais) su pacientu, jo šeima ir su sveikatos priežiūros specialistais;
32. Pavedus direktorei vykdyti direktorės pavaduotojos slaugai pareigas, taip pat vaduoti nesantį darbe darbuotoją – bendrosios praktikos slaugytoją budėjimų, jų ligos, kasmetinių ar tikslinių (kvalifikacijos kėlimo, tobulinimosi kursų, stažuoočių, komandiruočių ar mokymosi) atostogų metu.

IV. TEISĖS

1. Teisę užsiimti slaugos praktika suteikia slaugos praktikos licencija. Prieš ją gaudamas specialistas turi būti supažindintas su pagrindinėmis sąvokomis, sąlygomis ir apribojimais, papildomai nurodytais licencijoje. Sąlygos, kai išvardytų procedūrų negalima atlikti:
 - ✓ nėra tinkamų sąlygų ir priemonių procedūrai atlikti;
 - ✓ procedūra paskirta asmens, neturinčio teisės ją skirti (neturinčio teisės užsiimti gydytojo praktika).
2. Slaugytoja(-as) turi teisę:
 - 2.1. Atsisakyti atlikti su paciento priežiūra nesusijusius darbus;
 - 2.2. Atsisakyti atlikti procedūras, kurios neatitinka jos(-o) moralinių nuostatų, jei tai nekelia grėsmės paciento gyvybei;
 - 2.3. Būti perkelta(-as) į aukštesnes pareigas, dirbti vadovaujantį darbą;
 - 2.4. Dalyvauti slaugos personalo dalykiniuose pasitarimuose;
 - 2.5. Gauti darbui būtinas priemones ir priemones nuo galimo užsikrėtimo infekcija (pagal tuo metu galiojančius normatyvus ir teisės aktus);
 - 2.6. Gauti informaciją, būtiną darbui;
 - 2.7. Rinkti duomenis ir dalyvauti moksliniuose slaugos praktikos tyrinėjimuose;
 - 2.8. Teikti pasiūlymus slaugos mokslui, praktikai tobulinti, kokybei gerinti;
 - 2.9. Tobulinti savo kvalifikaciją, tęsti slaugos studijas, įgyti mokslinius laipsnius;
 - 2.10. Dalyvauti profesinių grupių organizacijų veikloje;
 - 2.11. Informuoti direktorės pavaduotoją slaugai dėl kitų darbuotojų netaisingų gydymo ar slaugos veiksmų;
 - 2.12. Siūlyti naujus slaugos praktikos, higienos būklės pagerinimo bei darbo organizavimo metodus;
 - 2.13. Duoti atitinkamus nurodymus pagalbiniam personalui ir tikrinti kaip vykdomi bei kaip laikomasi higienos režimo;
 - 2.14. Pagal galiojančius LR įstatymus bendrosios praktikos slaugytoja turi teisę kasmetines atostogas nustatyta tvarka.

V. ATSAKOMYBĖ

Slaugytoja(-as) už netinkamą šiuose pareiginiuose nuostatuose jai pavestų pareigų atlikimą, aplaidumą, padarytas klaidas, taip pat už jai suteiktų įgaliojimų viršijimą atsako asmeniškai pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

VI. BAIGIAMOJI DALIS

Su pareiginiais nuostatais darbuotojas supažindinamas įdarbinimo metu, supažindinimą patvirtina savo parašu.

Pasikeitus pareiginiams nuostatom, darbuotojas pasirašytinai supažindinamas ne vėliau kaip prieš 1 mėn. iki jų įsigaliojimo.

Su bendrosios praktikos slaugytojos pareiginiais nuostatais:

Susipažinau ir sutinku _____
(vardas, pavardė, pareigos)

(parašas, data)

A priedas

BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJO TEIKIAMA PIRMOJI IR SKUBIMEDICINOS PAGALBA

Pirmąją ir skubią mediciną pagalbą sudaro medicinos pagalbos priemonės gyvybiškai svarbioms organizmo funkcijoms palaikyti, sugrąžinti bei išvengti ilgalaikių arba negrįžtamų pataloginių organizmo pokyčių:

1. Gydytojui nesant, slaugytojas privalo savarankiškai pagal savo kompetenciją teikti skubią mediciną pagalbą, kai:

1.1. yra tiesioginė grėsmė paciento gyvybei;

1.2. grėsmė gyvybei gali kilti bet kuriuo metu;

1.3. paciento elgesys dėl tam tikros pataloginės organizmo būklės reikalauja nedelsiant teikti mediciną pagalbą.

2. Skubioji mediciną pagalba teikiama, kai yra:

2.1. klinikinė mirtis;

2.2. koma;

2.3. šokas;

2.4. kolapsas;

2.5. gyvybei pavojingas kraujavimas;

2.6. asfiksija;

2.7. ūminis kvėpavimo nepakankamumas;

2.8. ūminis širdies nepakankamumas (širdies astma, plaučių edema);

2.9. uždarieji ir atvirieji galūnių lūžiai;

2.10. dideli minkštųjų audinių išoriniai sužalojimai;

2.11. trauminė galūnių ir kitų kūno dalių amputacija.

3. Veiksmai, kuriuos slaugytojas privalo atlikti (kai yra ypač pavojinga organizmo būklė) iki atvykstant gydytojui:

3.1. kuo skubiau kviesti gydytoją ar GMP;

3.2. atlikti dirbtinį kvėpavimą;

3.3. atlikti netiesioginį širdies masažą;

3.4. prijungti deguonies kaukę, deguonies pagalvę ar tiekti deguonį iš centralizuotos deguonies tiekimo sistemos;

3.5. punktuoti periferinę veną ir prijungti fiziologinio tirpalo (Sol. Na Cl 0,9%) lašinę infuziją;

3.6. suteikti nustatytos apimties medikamentinę pagalbą ištikus šokui;

3.7. įtarti vidinį kraujavimą ir jį stabdyti;

3.8. stabdyti išorinį kraujavimą;

3.9. suteikti pacientui patogią padėtį;

3.10. užtikrinti viršutinių kvėpavimo takų praeinamumą;

3.11. atlikti pirminę imobilizaciją lūžus ar išnirus kaulams;

3.12. sutvarstyti žaizdą;

3.13. imtis fizinių ir psichologinių šoko profilaktikos priemonių;

3.14. taisyklingai transportuoti pacientą.

Medicinos normos MN28: 2004

B priedas

**BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJO ATLIEKAMOS SLAUGOS IR KITOS
ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PROCEDŪROS**

1. Atlikti antropometrinius tyrimus.
2. Keisti paciento drabužius (pervilkti pacientą).
3. Keisti patalynę(perkloti lovą).
4. Keisti asmens kūno padėtį.
5. Transportuoti pacientą.
6. Nustatyti asmens sanitarinę būklę ir jį švarinti.
7. Atlikti odos higieninę priežiūrą ir gydymo procedūras (pabarstymą, tepimą, suvilgymą,sausinimą).
8. Maudyti pacientą.
9. Daryti gydomąsias voneles.
10. Uždėti šildykles(su vandeniu), ledo pūsles, pavilgus.
11. Uždėti kompresą.
12. Tepti vaistiniais tepalais.
13. Lašinti lašus (į akis, ausis, burną).
14. Parengti ir prijungti pacientui lašinę sistemą ir lašinti vaistus.
15. Matuoti arterinį kraujo spaudimą.
16. Įkišti intraveninį kateterį ir jį prižiūrėti.
17. Atlikti injekcijas.
18. Stabdyti kraujavimą.
19. Skaičiuoti,įvertinti ir registruoti pulsą.
20. Paimti kraują ir pasiųsti laboratoriniam ištyrimui.
21. Nustatyti kraujo grupę, dalyvaujant gydytojui.
22. Atlikti pirminį žaizdų sutvarkymą.
23. Tvarstyti,prižiūrėti žaizdas.
24. Paruošti amputuotas kūno dalis transportuoti.
25. Prižiūrėti drenus.
26. Prižiūrėti dirbtines kūno angas.
27. Matuoti,registruoti ir įvertinti kūno temperatūrą.
28. Nustatyti ir registruoti vaistų efektyvumą ir jų šalutinį poveikį.
29. Rengti pacientą radiologiniam, ultragarsiniam, endoskopiniam ir kitiems tyrimams.
30. Užrašyti EKG.
31. Matuoti akies spaudimą.
32. Matuoti regėjimo aštrumą.
33. Plauti akis.
34. Valyti nosies landas.
35. Girdyti pacientą.
36. Maitinti pacientą dirbtiniu ar natūraliu būdu.
37. Prižiūrėti burną.
38. Plauti skrandį zondų ir nenaudojant zondo.
39. Zonduoti skrandį.
40. Paimti skrandžio turinio ir pasiųsti laboratoriniam ištyrimui.
41. Padėti vemiančiam pacientui.

42. Tiekti deguonį pacientui.
 43. Matuoti plaučių gyvybinę talpą.
 44. Paimti skreplių ir pasiųsti laboratoriniam ištyrimui.
 45. Prižiūrėti intubacinį, tracheostominį vamzdelius.
 46. Taikyti Heimlichometodą užspringus pacientui.
 47. Išvalyti viršutinius kvėpavimo takus.
 48. Padėti pacientui rasti kvėpavimą lengvinančią padėtį.
 49. Stebėti ir įvertinti diurezę.
 50. Įvesti minkštą kateterį ir plauti šlapimo pūslę.
 51. Skatinti šlapinimosi refleksą.
 52. Paimti šlapimo ir pasiųsti laboratoriniam ištyrimui.
 53. Įkišti dujų vamzdelį.
 54. Padėti viduriuojančiam pacientui.
 55. Padėti pacientui tuštintis.
 56. Valyti žarnyną klizmomis.
 57. Įkišti į tiesiąją žarną žvakutes.
 58. Naudoti pakišamuosius indus (anteles, basonus).
 59. Prižiūrėti tarpvietę.
 60. Paimti išmatų ir pasiųsti laboratoriniam ištyrimui.
-